Opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew dwar "Viżjoni ġdida għall-ikkompletar tal-Unjoni Ekonomika u Monetarja"

(Opinjoni fuq inizjattiva proprja)

(2019/C 353/06)

Relatur: **Judith VORBACH**

Deċiżjoni tal-Assemblea Plenarja	24.1.2019
Bażi legali	Artikolu 32(2) tar-Regoli ta' Proċedura Opinjoni fuq inizjattiva proprja
Sezzjoni kompetenti	Sezzjoni Speċjalizzata għall-Unjoni Ekonomika u Monetarja u l-Koeżjoni Ekonomika u Soċjali
Adottata fis-sezzjoni	2.7.2019
Adottata fil-plenarja	17.7.2019
Sessjoni plenarja Nru	545
Riżultat tal-votazzjoni (favur/kontra/astensjonijiet)	159/2/9

Preambolu

Din l-Opinjoni hija parti minn pakkett ta' żewġ Opinjonijiet fuq inizjattiva proprja tal-KESE li tfasslu fl-istess ħin: Lejn ekonomija Ewropea aktar reżiljenti u sostenibbli *u* Viżjoni ġdida għall-ikkompletar tal-Unjoni Ekonomika u Monetarja. *Il-pakkett huwa maħsub bħala kontribuzzjoni diretta għall-aġenda ekonomika tal-Parlament Ewropew il-ġdid u tal-Kummissjoni Ewropea li se tieħu l-kariga fl-2019. Hemm ħtieġa ċara għal strateġija ekonomika Ewropea ġdida: narrattiva pożittiva għall-iżvilupp futur tal-ekonomija tal-UE fid-dinja usa' li tgħin biex tiżdied ir-reżiljenza tal-UE għall-iskossi ekonomiċi u s-sostenibbiltà – ekonomika, soċjali u ambjentali – tal-mudell ekonomiku tagħha, biex b'hekk iġġib lura l-kunfidenza, l-istabbiltà u l-prosperità kondiviża għall-Ewropej kollha. Filwaqt li tibni fuq il-progress miksub f'dawn l-aħħar snin, din l-istrateġija tista' twitti t-triq għal aktar integrazzjoni ekonomika, fiskali, finanzjarja, soċjali u politika li hija meħtieġa biex jintlaħqu l-għanijiet tal-Unjoni Ekonomika u Monetarja tal-Ewropa (UEM).*

Fl-2014, il-KESE ħareġ ukoll Opinjoni dwar l-ikkompletar tal-UEM, li strutturat l-UEM f'erba' pilastri, li jinkludu l-pilastru monetarju u finanzjarju, il-pilastru ekonomiku, il-pilastru soċjali u l-pilastru politiku. Ġew adottati aktar Opinjonijiet fir-rigward ta' kull pilastru. Hawnhekk se tinżamm l-istruttura ta' erba' pilastri biex tingħata ħarsa ġenerali lejn il-progress u n-nuqqasijiet tal-UEM u biex fl-aħħar tiġi proposta lista ta' rakkomandazzjonijiet lill-Kummissjoni l-ġdida u lill-Parlament Ewropew għal Unjoni Monetarja b'saħħitha, inklużiva u reżiljenti. B'mod ġenerali, il-KESE jistieden lill-istituzzjonijiet Ewropej u lill-gvernijiet nazzjonali jieħdu passi aktar ambizzjużi fil-kuntest tar-riforma tal-UEM sabiex tinkiseb Unjoni aktar integrata, demokratika u żviluppata aħjar mil-lat soċjali.

1. Konklużjonijiet u rakkomandazzjonijiet

1.1. Għalkemm diġà sar progress konsiderevoli lejn l-ikkompletar tal-UEM, għad hemm bżonn li jissaħħu b'mod sinifikanti l-erba' pilastri kollha, filwaqt li tingħata attenzjoni biex jinżamm il-bilanċ bejniethom, peress li jekk jiġi traskurat pilastru wieħed jew aktar, dan jista' jwassal għal disparitajiet perikolużi. Barra minn hekk, huwa importanti li dejjem jiġu kkunsidrati l-isfidi li jirriżultaw mit-tibdil fil-klima. Il-pilastri huma wkoll interdipendenti: pereżempju, approċċ soċjali tal-pilastru ekonomiku jikkontribwixxi wkoll għat-tisħiħ tal-pilastru soċjali u viċi versa. Xi miżuri konkreti huma varjabbli fil-klassifikazzjoni tagħhom.

1.2. Għalkemm l-ikkompletar tal-UEM huwa l-prijorità attwali, nuqqas ta' ftehim bejn l-Istati Membri dwar liema direzzjoni għandha tittieħed, qed ixekkel il-progress ulterjuri. Il-prospetti ekonomiċi skoraġġanti huma aggravati minn inċertezzi ġeopolitiċi u mill-prospett ta' Brexit. Id-disparitajiet bejn l-Istati Membri, it-tqassim mhux indaqs tad-dħul u l-ġid, il-kriżi klimatika u l-iżvilupp demografiku previst qed joħolqu wkoll sfidi kbar.

1.3. Ir-reżiljenza għall-kriżijiet hija kundizzjoni meħtieġa, iżda mhux biżżejjed għall-ikkompletar tal-UEM. Hemm bżonn ukoll ta' viżjoni pożittiva, kif stabbilit fl Artikolu 3 tat-Trattat tal-UE. Fiċ-ċirkostanzi attwali, il-KESE jipproponi l-prijoritajiet li ġejjin: tkabbir sostenibbli u inkluživ, it-tnaqqis tal-inugwaljanzi, il-konverġenza 'l fuq, l-iżgurar tat-tkabbir tal-produttività u tal-kompetittività f'konformità mal-objettivi ta' Ewropa 2020, kundizzjonijiet tajbin għan-negozji u għall-investiment, impjiegi ta' kwalità u pagi adegwati, il-ġlieda kontra l-faqar u l-esklużjoni soċjali, finanzi pubbliċi stabbli u sostenibbli, settur finanzjarju stabbli u l-ilħuq tal-Għanijiet ta' Żvilupp Sostenibbli 2030 u l-Ftehimiet ta' Pariġi dwar il-Klima.

1.4. Ir-rakkomandazzjonijiet tal-KESE fir-rigward tal-pilastri ewlenin tal-UEM f'aktar dettall:

1.4.1. Pilastru monetarju u finanzjarju stabbli bħala l-bażi għall-iżvilupp makroekonomiku

— BĊE: it-tisħiħ tar-rwol ta' stabbilizzazzjoni u l-preservazzjoni tal-indipendenza tiegħu;

— Passi deċiżivi għat-tlestija tal-Unjoni Bankarja u l-Unjoni tas-Swieq Kapitali, bil-prijoritajiet li ġejjin: l-istabbilizzazzjoni biex tinbena l-fiduċja, regolamentazzjoni effiċjenti, bilanċ tal-kondiviżjoni tar-riskju u t-tnaqqis tar-riskju sabiex jiġi evitat piż fiskali ieħor fuq il-finanzi pubbliċi f'sitwazzjoni ta' kriżi, it-teħid inkonsiderazzjoni tal-konsegwenzi soċjali li jirriżultaw mir-regolamentazzjoni, l-inklużjoni tal-miri klimatiċi u l-ħarsien tal-konsumaturi;

— L-Unjoni Bankarja: is-salvagwardja tal-Mekkaniżmu Uniku ta' Riżoluzzjoni u l-implimentazzjoni tal-EDIS, it-tkomplija tad-dibattitu dwar ir-riforma strutturali u l-attivitajiet bankarji paralleli;

— L-Unjoni tas-Swieq Kapitali: l-iffissar ta' prijoritajiet, jiġifieri t-titjib tas-superviżjoni, il-ħolqien ta' aġenzija tal-klassifikazzjoni tal-kreditu tal-UE, il-ħolqien ta' ass sikur (safe asset), teħid ta' passi għall-allinjament tar-regoli dwar l-insolvenza;

— It-tisħiħ tar-rwol internazzjonali tal-euro abbażi ta' UEM stabbli, ekonomikament b'saħħitha u bbilanċjata soċjalment;

1.4.2. Pilastru ekonomiku b'saħħtu bħala l-bażi tal-prosperità u l-progress soċjali

— It-tisħiħ tal-pilastru ekonomiku għal bilanċ intergovernattiv u għall-promozzjoni tat-tkabbir, il-produttività u l-kompetittività;

— Bilanċ bejn il-miżuri min-naħa tal-provvista u tad-domanda, li attwalment jinvolvi titjib fin-naħa tad-domanda, permezz ta' inklużjoni akbar tat-tabella ta' valutazzjoni soċjali fis-Semestru Ewropew, it-tisħiħ tas-sistemi tat-tariffi u l-awtonomija tal-imsieħba soċjali, l-implimentazzjoni rapida tal-Awtorità Ewropew tax-Xogħol, kif ukoll l-implimentazzjoni tar-"regola tad-deheb għall-investiment" b'modi li ma jipperikolawx l-istabbiltà finanzjarja u fiskali fuq perjodu medju;

— il-ħolqien ta' kapaċità fiskali taż-żona tal-euro, iffinanzjata permezz ta' strument ta' dejn komuni u impenn ta' ħlasijiet għat-tisħiħ tal-istruttura ekonomika u soċjali. Il-proposti attwali għandhom jitqiesu biss bħala l-ewwel pass.

— Miżuri biex titnaqqas il-kompetizzjoni fiskali inġusta kif ukoll biex jiġu evitati l-evażjoni u l-evitar tat-taxxa;

1.4.3. L-applikazzjoni tal-pilastru soċjali bħala l-bażi għall-progress soċjali u tas-soċjetà

— Standards minimi soċjali fl-Istati Membri li jipprovdu livell għoli ta' protezzjoni;

— Isir sforz biex jinstab bilanċ ġust bejn bażi ekonomika soda u dimensjoni soċjali b'saħħitha;

— L-espansjoni tad-dibattitu dwar Ministru tal-Finanzi tal-UE biex jinkludi pożizzjoni ekwivalenti għall-affarijiet soċjali u tax-xogħol tal-UE;

1.4.4. Pilastru politiku bħala l-bażi għad-demokrazija, is-solidarjetà u l-unità

— It-tisħiħ tal-involviment tal-Parlament Ewropew, kif ukoll tal-imsieħba soċjali u ta' organizzazzjonijiet oħra tas-soċjetà ċivili f'deċiżjonijiet ewlenin tal-politika soċjali u ekonomika;

— Is-solidarjetà u n-negozjar xieraq bħala l-bażi għall-prosperità u l-paċi fi ħdan l-UE u għall-importanza politika u ekonomika tal-UE fil-kuntest globali;

— Adeżjoni rapida fiż-żona tal-euro ta' dawk il-pajjiżi tal-UE li għadhom ma jiffurmawx parti minnha.

2. L-ikkompletar tal-UEM – Kisbiet, sfidi u għanijiet

2.1. Fil-proċess tal-ikkompletar tal-UEM, diġà ttieħdu passi kbar sabiex illum il-ġurnata din għandha *acquis* komuni sinifikanti. Fl-2015, ir-Rapport tal-Ħames Presidenti ressaq pjani ambizzjużi għall-approfondiment tal-UEM. F'Ġunju 2019, il-Kummissjoni esprimiet il-fehmiet tagħha permezz tad-dokument "Deepening Europe's Economic Monetary Union: Taking stock four years after the Five Presidents' Report" ([1]) (L-approfondiment tal-Unjoni Ekonomika u Monetarja: It-teħid ta' rendikont erba' snin wara r-Rapport tal-Ħames Presidenti) fejn hija tat rendikont tal-progress li sar minn dakinhar 'il hawn u appellat li tittieħed aktar azzjoni mill-Istati Membri. Il-KESE jappoġġja dan l-appell. Għad hemm ħtieġa sinifikanti għal azzjoni kemm fir-rigward tal-pilastru finanzjarju u ekonomiku, iżda anke tal-pilastru soċjali u demokratiku. B'mod partikolari, il-KESE jiġbed l-attenzjoni għall-ħtieġa li jinkiseb bilanċ bejn l-oqsma kollha, li bejniethom jeżistu diversi interazzjonijiet.

2.2. Għalkemm l-Istati Membri kollha għandhom l-interess komuni li jippreservaw l-euro, approfondiment ulterjuri tal-UEM qiegħed jiġi mxekkel min-nuqqas ta' qbil bejn l-Istati Membri dwar liema direzzjoni għandha tittieħed. Dan jiddependi fuq il-kunflitt bejn il-kondiviżjoni tar-riskju, li tinvolvi trasferimenti transfruntiera jew responsabilità konġunta, u, min-naħa l-oħra, fuq l-approċċ għat-tnaqqis tar-riskju, fejn il-pressjoni biex wieħed jadatta hija responsabbiltà nazzjonali u r-reżiljenza ekonomika għandha tinkiseb permezz ta' bidla strutturali. Madankollu, l-enfasi fuq din id-diverġenza mhijiex biżżejjed, minħabba li hemm ukoll perspettivi differenti tal-partiti politiċi kif ukoll tas-soċjetà ċivili. L-ikkompletar tal-UEM jirrikjedi, madankollu, il-fehim dwar l-interessi u l-perspettivi differenti, li s-solidarjetà u r-rieda għal kompromess huma bażi meħtieġa għal futur komuni tajjeb fl-Ewropa.

2.3. L-ambjent ekonomiku attwali jippreżenta sfida. Wara l-fażi twila tal-kriżi, l-ekonomija fi ħdan l-UEM reġgħet bdiet tikber mill-2014, iżda fit-tieni nofs tal-2018 reġgħet naqqset ir-ritmu. Dan kien ir-riżultat ta' diversi fatturi, bħat-tnaqqis globali fil-kummerċ u fl-iżvilupp ekonomiku, kunflitti kummerċjali li ma ġewx solvuti u anke fatturi interni ta' inċertezza bħall-Brexit. Fiż-żona tal-euro, it-tnaqqis tad-dinamika ekonomika kien saħansitra aktar evidenti minħabba d-dipendenza fuq id-domanda esterna u fatturi speċifiċi għall-pajjiż u għas-settur. L-iżvilupp ekonomiku b'rata baxxa fl-UE x'aktarx se jkompli fil-futur ([2]). Il-kriżi klimatika, il-bidla teknoloġika, il-protezzjoniżmu u l-attakki ċibernetiċi, kif ukoll il-muniti diġitali u l-kriptovaluti joħolqu sfidi futuri. Rapport reċenti tal-ESPAS jasal għall-konklużjoni li ż-żieda fit-temperatura globali, li fost oħrajn se tkun akkumpanjata minn tnaqqis sinifikanti fil-produttività, hija l-aktar kwistjoni ta' politika urġenti li ġġib magħha implikazzjonijiet ekonomiċi u finanzjarji sinifikanti ([3]).

2.4. Għalkemm meta mqabbla fuq livell globali, l-UE fl-intier tagħha hija relattivament għanja minħabba li f'termini komparattivi għandha prodott domestiku gross (PDG) għoli – kemm aggregat kif ukoll per capita – u żieda fir-rati tal-impjiegi f'dawn l-aħħar snin, id-disparitajiet soċjali bejn ir-reġjuni u l-Istati Membri u fi ħdan is-soċjetajiet huma ta' xkiel għall-koeżjoni ([4]). 22 % taċ-ċittadini tal-UE huma fir-riskju tal-faqar u l-esklużjoni soċjali. F'diversi pajjiżi tan-Nofsinhar tal-Ewropa, il-pagi reali bħala medja fl-2019 huma inqas minn dawk tal-2009, filwaqt li jikkontribwixxu għal aktar diverġenza reali fil-livell ta' prosperità soċjoekonomika ([5]). Id-differenza bejn il-pagi tal-irġiel u n-nisa għadha kbira f'ħafna postijiet, u proporzjon għoli ta' persuni fis-suq tax-xogħol qed jesperjenzaw faqar fost dawk li jaħdmu jew qgħad. Fir-rigward tat-tqassim tal-assi netti privati tal-unitajiet domestiċi, il-BĊE jikkonkludi li fiż-żona tal-euro jeżisti "żbilanċ kbir". B'hekk, l-aktar 10 % sinjuri għandhom 51,2 % tal-assi netti ([6]). Dan iwassal għall-ħolqien perikoluż ta' tensjonijiet soċjali u forzi diviżivi.

2.5. Reżistenza mtejba kontra l-kriżijiet hija meħtieġa, iżda mhijiex biżżejjed. L-ikkompletar tal-UEM jirrikjedi viżjoni pożittiva, kif stabbilit fl-Artikolu 3 tat-Trattat tal-UE. Fost l-oħrajn, din tirreferi għall-promozzjoni ta' ekonomija tas-suq soċjali kompetittiva, li tkun orjentata lejn il-kisba ta' impjiegi għal kulħadd u l-progress soċjali, u l-ħarsien tal-ambjent. Mill-perspettiva attwali, il-KESE jirrakkomanda l-miri li ġejjin: tkabbir sostenibbli u inklużiv, it-tnaqqis tal-inugwaljanzi soċjali u ekonomiċi, il-konverġenza 'l fuq, l-iżgurar tat-tkabbir tal-produttività u t-tisħiħ tal-kompetittività f'konformità mal-objettivi ta' Ewropa 2020, li jinkludu wkoll objettivi "lil hinn mill-PDG" ([7]), kundizzjonijiet tajbin għan-negozji u għall-investiment, impjiegi ta' kwalità u pagi tajbin, il-ġlieda kontra l-faqar u l-esklużjoni soċjali, finanzi pubbliċi stabbli u sostenibbli, settur finanzjarju stabbli u l-ilħuq tal-Għanijiet ta' Żvilupp Sostenibbli 2030 (SDGs) kif ukoll tal-għanijiet tal-Ftehimiet ta' Pariġi dwar il-Klima. Il-KESE jirreferi wkoll għall-Opinjoni fuq inizjattiva proprja tiegħu "Lejn ekonomija Ewropea aktar reżiljenti u sostenibbli".

([1]) https://ec.europa.eu/info/publications/deepening-emu-taking-stock-four-years-after-five-presidents-report_en

([2]) https://ec.europa.eu/info/publications/european-economic-forecast-spring-2019_en

([3]) ESPAS, Global Trends to 2030, Challenges and Choices for Europe, (Xejriet globali għall-2030, Sfidi u Għażliet għall-Ewropa) April 2019, https://espas.secure.europarl.europa.eu/orbis/node/1362 (mhux disponibbli bil-Malti)

([4]) https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/european-semester_thematic-factsheet_addressing-inequalities_mt.pdf

([5]) ETUC, Benchmarking Working Europe 2019 (bl-Ingliż biss)

([6]) Il-Bank Ċentrali Ewropew, The Household Finance and Consumption Survey: results from the Second wave, Nru 18 / Diċembru 2016 (bl-Ingliż biss)

([7]) Opinjoni tal-KESE ĠU C 177, 18.05.2016, p. 35.

3. Il-pilastru monetarju u finanzjarju – Il-bażi għall-iżvilupp ekonomiku

3.1. Il-KESE jenfasizza l-importanza kbira tar-rwol ta' stabbilizzazzjoni li jaqdi l-BĊE f'sitwazzjonijiet ta' kriżi. Pereżempju, it-tħabbira li għamel il-President tal-Bank Ċentrali Ewropew dwar ix-xiri tal-bonds tal-gvern, jekk meħtieġ (il-Programm Transazzjoni Monetarja Definittiva OMT), wassal għall-istabbiltà tas-swieq. "Il-Programm ta' Taffija Kwantitattiva" introdott fl-2015 għall-ilħuq tal-mira tal-inflazzjoni wassal għal tnaqqis ulterjuri tal-imgħax, li ffaċilita l-aċċess għall-assi likwidi. Il-fatt li attwalment il-banek qed jiddepożitaw il-fondi fil-BĊE, anke jekk dan jirriżulta f'rati tal-imgħax negattivi, jindika l-ħtieġa biex jissaħħaħ il-pilastru ekonomiku tal-UEM. Il-KESE jissuġġerixxi wkoll li jiġi kkonsolidat ir-rwol tal-BĊE għandu jkun ta' sellief tal-aħħar istanza. L-indipendenza tal-BĊE trid tinżamm.

3.2. Skont studju tal-BĊE, is-settur finanzjarju tal-UEM jissodisfa b'mod sodisfaċenti l-funzjoni tiegħu relatata mal-finanzjament għall-SMEs ([8]). Attwalment, l-SMEs jqisu li l-akbar problemi li jiffaċċjaw huma d-disponibbiltà ta' ħaddiema kkwalifikati u ta' persunal maniġerjali bl-esperjenza kif ukoll id-diffikultà biex isibu l-klijenti, filwaqt li jqisu n-nuqqas ta' aċċess għall-finanzjament bħala problema żgħira. Il-kumpaniji f'xi Stati Membri huma aktar affettwati minn dan, iżda f'dawn il-pajjiżi hemm ukoll sinjali ta' titjib. L-istudju jinkludi kampjun ta' 11020 kumpanija fiż-żona tal-euro, li 91 % minnhom għandhom inqas minn 250 impjegat. Il-KESE jenfasizza l-importanza ta' bażi ta' finanzjament stabbli anke għall-kumpaniji l-kbar.

3.3. Il-KESE jħeġġeġ bil-qawwa lill-istituzzjonijiet tal-UE jwettqu b'mod konsistenti l-ikkompletar tal-Unjoni Bankarja u tas-Swieq Kapitali, u b'hekk jistabbilixxu l-bażi biex tingħeleb il-kriżi finanzjarja u biex tinħoloq UEM reżiljenti, li fiha terġa' tinkiseb fiduċja sħiħa. F'dan ir-rigward, huwa importanti li jinstab bilanċ bejn il-kondiviżjoni tar-riskju u t-tnaqqis tar-riskju, sabiex f'każ ta' kriżi l-piż fuq il-finanzi pubbliċi jitnaqqas sal-limitu possibbli, kemm fil-livell nazzjonali kif ukoll fil-livell komunitarju. Fir-regolamentazzjoni tas-swieq finanzjarji, l-effiċjenza trid tieħu preċedenza fuq il-kumplessità. Għandu jitqies ukoll l-impatt soċjali tar-regolamentazzjoni, u l-ħarsien tal-konsumaturi jrid jingħata aktar importanza.

3.3.1. Il-proporzjon ta' finanzjament ta' self bankarju meta mqabbel ma' finanzjament tal-ekwità huwa ferm ogħla fl-UE milli fl-Istati Uniti. Il-KESE jaqbel li s-sorsi tal-finanzjament għandhom ikunu ddiversifikati u li b'hekk ikun hemm kondiviżjoni akbar tar-riskju, li fl-UE dan jimplika konċentrazzjoni akbar tal-finanzjament tal-ekwità.

3.4. Il-KESE jinnota l-progress li sar fir-rigward tal-Unjoni Bankarja, u jenfasizza r-rwol pożittiv li taqdi l-Kummissjoni. Madankollu, minkejja d-dikjarazzjonijiet li saru għall-kuntrarju, l-Istati Membri xorta għadhom ma laħqux deċiżjoni konġunta dwar l-użu tal-Mekkaniżmu Ewropew ta' Stabbiltà (MES) bħala garanzija ta' kontinġenza għall-Fond Uniku ta' Riżoluzzjoni (SRF), u passi ulterjuri lejn l-implimentazzjoni tal-iskema Ewropea ta' assigurazzjoni tad-depożiti (EDIS), li hija meħtieġa b'mod urġenti, ġew rifjutati ripetutament mill-Istati Membri.

3.4.1. Il-KESE jqis li skeda ta' żmien konkreta għall-EDIS ilha pendenti għal żmien twil ([9]). Fir-rigward tal-użu tal-MES bħala garanzija ta' kontinġenza għall-SRF, il-KESE jirrakkomanda li jissaħħaħ l-SRF, li jitnaqqas is-self improduttiv b'mod soċjalment sostenibbli, u li jiġu stabbiliti rekwiżiti minimi b'saħħithom għal fondi proprji u obbligazzjonijiet eliġibbli (MREL) ([10]). Barra minn hekk, il-miżuri kontra l-ħasil tal-flus għandhom jitkomplew b'mod sistematiku fi ħdan l-Unjoni Bankarja ([11]). Id-dibattitu dwar ir-riforma strutturali bankarja għandu jingħata ħajja ġdida bil-għan li jitnaqqsu r-riskji għal livell aċċettabbli, u l-KESE jirrakkomanda wkoll li tingħata aktar attenzjoni għall-ħtieġa li tiġi rregolata s-sistema bankarja parallela.

3.4.2. Il-KESE jtenni t-talba preċedenti tiegħu biex it-titjib u l-konsolidazzjoni tal-pilastri tal-Unjoni Bankarja jkunu akkumpanjati mill-implimentazzjoni tal-Għanijiet ta' Żvilupp Sostenibbli (SDGs) u l-Ftehim ta' Pariġi dwar il-Klima. Fir-rigward tar-rekwiżiti ta' kapital, għandu jkun hemm trattament aktar favorevoli tal-investimenti favur il-klima u jiġi previst self differenti li ma jkunx kumpless, iżda li jkun aktar inklużiv u fit-tul, speċjalment meta dan ikun relatat mal-effiċjenza enerġetika, mal-enerġija rinnovabbli u l-bqija.

3.5. L-ikkompletar tal-Unjoni tas-Swieq Kapitali se jgħin biex jitnaqqsu l-iskossi u tingħata spinta lill-investimenti mill-kumpaniji u b'hekk tiżdied il-kompetittività tagħhom ([12]). Għall-kuntrarju tal-Unjoni Bankarja, li hija msejsa fuq pilastri ddefiniti b'mod ċar, l-Unjoni tas-Swieq Kapitali tkopri għadd sinifikanti ta' inizjattivi differenti, pereżempju bħall-MiFID, id-Direttiva dwar is-servizzi ta' pagament fis-suq intern u l-prodott tal-pensjoni personali pan-Ewropew (PEPP). Huwa diffiċli li titwettaq valutazzjoni ġenerali finali, iżda l-KESE jirrakkomanda l-prinċipji formali li ġejjin: L-ewwel nett, hemm bżonn li ssir enfasi fuq il-proġetti ewlenin. Jeħtieġ li t-titjib tas-superviżjoni jingħata prijorità. Barra minn hekk, jeħtieġ li l-Kummissjoni tkompli l-proġett tal-ħolqien ta' aġenzija ta' klassifikazzjoni tal-kreditu tal-UE. Il-KESE qed jistenna bil-ħerqa biex il-Kummissjoni tressaq proposta dwar assi sikuri (safe asset). It-tieni, għandha ssir ħidma favur l-armonizzazzjoni tar-regoli dwar l-insolvenza u t-taxxi korporattivi. Il-KESE jilqa' f'dan ir-rigward il-passi li ttieħdu lejn bażi għat-taxxa korporattiva, waqt li ttieħdu wkoll miżuri xierqa biex tiġi miġġielda l-kompetizzjoni fiskali inġusta.

([8]) Il-Bank Ċentrali Ewropew, Stħarriġ dwar l-Aċċess għall-Finanzi tal-Intrapriżi fiż-żona tal-euro, minn April sa Settembru 2018, Novembru 2018 (bl-Ingliż biss)
([9]) Opinjoni tal-KESE ĠU C 237, 6.7.2018, p. 46.
([10]) (bl-Ingliż biss)
([11]) Rapport tal-Grupp tal-Euro lill-Mexxejja dwar l-approfondiment tal-UEM, 4.12.2018 (bl-Ingliż biss)
([12]) L-Unjoni tas-Swieq Kapitali.Kontribut tal-Kummissjoni għall-Kunsill Ewropew (22 ta' Marzu 2019) (bl-Ingliż biss)

3.6. Il-KESE jilqa' l-inizjattiva biex jissaħħaħ ir-rwol internazzjonali tal-euro, li attwalment huwa t-tieni l-aktar munita importanti wara d-dollaru Amerikan. Il-Kummissjoni Ewropea tirrakkomanda li jitlestew l-UEM, l-Unjoni Bankarja u l-Unjoni tas-Swieq Kapitali, kif ukoll li jkun hemm aktar inizjattivi fis-settur finanzjarju u li l-euro jintuża aktar fl-oqsma tal-enerġija, il-materja prima u t-trasport, u jqis li l-UE għandha titkellem b'vuċi waħda fir-rigward ta' kwistjonijiet strateġiċi u ekonomiċi. Madankollu, il-KESE jqis li dawn il-miżuri mhumiex ambizzjużi biżżejjed. Il-koeżjoni soċjali, il-konverġenza ekonomika 'l fuq u s-saħħa ekonomika, kif ukoll il-promozzjoni tal-kompetittività u l-innovazzjoni huma wkoll pedamenti meħtieġa għal żvilupp tajjeb tal-euro, u għalhekk, għal rwol internazzjonali aktar b'saħħtu tal-euro. Il-KESE jirreferi għall-Opinjoni tiegħu "Lejn rwol internazzjonali aktar b'saħħtu tal-euro".

4. Il-pilastru ekonomiku – Il-bażi għall-prosperità u l-progress soċjali

4.1. Il-politika monetarja tal-BĊE tiffunzjona bl-istess mod għall-pajjiżi kollha taż-żona tal-euro, filwaqt li l-kummerċ barrani jista' jsaħħaħ l-iżbilanċi, il-pajjiżi jinsabu f'fażijiet ekonomiċi differenti u ma jirreżistux l-iskossi bl-istess mod. Fl-istess ħin, l-istrumenti tal-politika monetarja nazzjonali u tal-politika nazzjonali dwar ir-rata tal-kambju mhumiex disponibbli għall-pajjiżi taż-żona tal-euro. Għalhekk, jeħtieġ li l-pilastru ekonomiku jiġi estiż, sabiex jiġu promossi l-investimenti fit-tkabbir sostenibbli, fid-domanda tal-konsumaturi kif ukoll fil-produttività u l-kompetittività. Dan jirrikjedi li jinstab bilanċ bejn il-miżuri tan-naħa tal-provvista u tan-naħa tad-domanda. Il-Kummissjoni qed tistenna li għall-2019 u għas-snin sussegwenti, se jkun hemm effetti pożittivi ta' tkabbir abbażi tad-domanda tal-konsumaturi privati u l-investimenti ([13]). Il-KESE jirrakkomanda li jissaħħaħ dan l-impetu.

4.2. Is-Semestru Ewropew jaqdi rwol importanti fir-rigward tal-allinjament makroekonomiku. Il-KESE jilqa' l-intenzjoni tal-Kummissjoni biex tinkludi b'mod aktar b'saħħtu t-tabella ta' valutazzjoni soċjali prevista fil-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali. Is-sigurtà soċjali żżid il-fiduċja f'ġejjieni finanzjarjament sikur u tħalli effetti pożittivi fuq id-domanda aggregata. Il-KESE jissuġġerixxi li s-Semestru Ewropew għandu jintuża wkoll fir-rigward tal-proposti biex jiġu applikati aktar kriterji ta' reżiljenza, li jindirizzaw l-eliminazzjoni tal-inugwaljanzi soċjali u t-tibdil fil-klima.

4.3. Kapaċità suffiċjenti tal-akkwist tiddependi fuq impjiegi b'pagi tajbin. Madankollu, dan qiegħed jiġi mxekkel mill-fatt li l-pagi reali, bħala medja, jikbru aktar bil-mod mill-produttività ([14]). Għalhekk, il-KESE jirrakkomanda li jissaħħu s-sistemi ta' negozjar kollettiv u l-awtonomija tal-imsieħba soċjali. Sabiex tiġi żgurata kompetizzjoni ġusta, jeħtieġ li jiġu infurzati l-istandards minimi applikabbli għall-impjegati kollha. Barra minn hekk, għandha tiġi eżaminata l-possibbiltà li jiġu identifikati l-għodod u l-qafas disponibbli fil-livell tal-UE bħala appoġġ u gwida għall-Istati Membri fl-isforzi tagħhom biex jiżviluppaw sistemi ta' introjtu minimu. L-implimentazzjoni rapida tal-Awtorità Ewropea tax-Xogħol proposta hija pass importanti fil-ġlieda kontra l-kompetizzjoni inġusta.

4.4. L-investiment fl-akkomodazzjoni soċjali, l-edukazzjoni, ir-riċerka, id-diġitalizzazzjoni, l-azzjoni klimatika, il-mobbiltà sostenibbli u l-enerġija rinnovabbli mhuwiex biss stimolu ekonomiku u strument importanti ta' politika ekonomika, iżda jiżgura wkoll kapaċitajiet produttivi għall-prosperità u l-kompetittività futuri ([15]). Għalkemm il-Fond Ewropew għall-Investimenti Strateġiċi (FEIS) huwa pass fid-direzzjoni t-tajba, il-ħtieġa għal azzjoni għadha kbira. Pereżempju, l-Investiment pubbliku nett bħala perċentwal tal-PGD fiż-żona tal-euro qed jistaġna madwar iż-żero. Pass importanti huwa t-titjib tal-governanza fiskali.

4.5. Hemm lok għal dan mingħajr ma tinbidel il-liġi primarja. Fil-fatt, it-TFUE jiddefinixxi l-istabbiltà fil-prezzijiet bħala għan ewlieni tal-politika ekonomika tal-UE. Madankollu, dan l-għan irid jintlaħaq fuq il-bażi ta' tkabbir ekonomiku bbilanċjat, ekonomija tas-suq soċjali kompetittiva, li timmira lejn okkupazzjoni sħiħa u l-progress soċjali, kif ukoll fuq il-kisba ta' livell għoli ta' ħarsien tal-ambjent u t-titjib tal-kwalità tal-ambjent. L-approċċ tal-politika ekonomika kif rifless jippermetti li jittieħdu inkonsiderazzjoni kemm il-komponenti tan-naħa tal-provvista kif ukoll tan-naħa tad-domanda, sabiex il-patt ta' stabbiltà jkun ukoll patt ta' tkabbir. Madankollu, sabiex tiġi żgurata l-klawsola dwar in-nuqqas ta' għoti ta' salvataġġ finanzjarju bejn l-Istati Membri, il-qafas ġie msaħħaħ ripetutament permezz tal-Patt Fiskali, kif ukoll permezz tal-hekk imsejħa "two-pack" u "six-pack". F'dan l-isfond, il-KESE jirrakkomanda li tiġi implimentata r-regola tad-deheb għall-investiment pubbliku b'mod li ma jipperikolax l-istabbiltà finanzjarja u fiskali fil-perjodu medju ([16]). Dan jgħin biex jiġi żgurat li fil-futur l-investiment pubbliku jibqa' fil-livell meħtieġ, f'konformità mar-regoli dwar id-defiċit.

([13]) https://ec.europa.eu/info/publications/european-economic-forecast-spring-2019_en
([14]) Il-Kummissjoni tal-UE, Stħarriġ Annwali dwar it-Tkabbir 2019.
([15]) IMF direct, 2014; OECD Economic Outlook, Ġunju 2016.
([16]) Truger, Achim (2018): Fiskalpolitik in der EWU. Reform des Stabilitäts-und Wachstumspakts nicht vergessen! [Il-politika fiskali fl-UEM. Ma ninsewx ir-riforma tal-Patt tal-Istabilità u t-Tkabbir!] WISO direkt, Friedrich-Ebert-Stiftung, Bonn.

4.6. L-ikkompletar tal-UEM jeħtieġ kapaċità fiskali komuni għaż-żona tal-euro. Il-KESE huwa favur baġit komuni tal-UE għaż-żona tal-euro li jista' jiġi ffinanzjat permezz ta' strument ta' dejn komuni. Barra minn hekk, għandu jitkompla d-dibattitu dwar il-possibbiltà li jkun hemm Ministru Ewropew għall-ekonomija u l-finanzi ([17]), li għandu jagħti rendikont tal-ħidma tiegħu lill-Parlament Ewropew. Il-KESE jenfasizza li l-ħlasijiet jridu jkunu marbuta mat-tisħiħ tal-istrutturi ekonomiċi u soċjali. F'dan il-kuntest, jeħtieġ li jiġi ddefinit it-terminu ta' "riformi strutturali". Għandha tiġi ċċarata r-relazzjoni bejn il-miżuri taħt il-Qafas Finanzjarju Pluriennali 2021-2027 ([18]) (QFP) u l-Fondi Strutturali u ta' Investiment.

4.6.1. Il-Kummissjoni pproponiet li tiġi stabbilita Funzjoni Ewropea ta' Stabbilizzazzjoni tal-Investimenti taħt il-QFP 2021-2027, li għandha tiġi applikata fil-każ ta' skossi speċifiċi għall-pajjiż, iżda l-baġit propost ta' EUR 30 biljun mhuwiex suffiċjenti għalkollox biex iħalli effett ta' stabbilizzazzjoni. Barra minn hekk, il-KESE jiddispjaċih li l-komponent ta' stabbilizzazzjoni f'din il-forma ma ġiex indirizzat fis-Summit taż-Żona tal-Euro li sar f'Diċembru 2018. Min-naħa l-oħra, kien imħabbar li se jiġu mfittxija l-kriterji għal strument baġitarju għall-konverġenza u l-kompetittività ([19]). Il-Kummissjoni talbet dan bħala parti mit-tħejjija għas-Summit taż-Żona tal-Euro li sar f'Ġunju 2019, filwaqt li enfasizzat ir-rieda tagħha li tressaq proposta regolatorja ġdida ([20]). Il-KESE jirrikonoxxi li dan huwa pass lejn l-introduzzjoni possibbli ta' baġit tal-euro u se jeżamina dan l-istrument maħsub għall-implikazzjonijiet ekonomiċi u soċjali tiegħu.

4.6.2. Bħala forma oħra tal-kapaċità fiskali tal-UEM, l-assigurazzjoni (ir-riassigurazzjoni) tal-qgħad intużat bħala referenza, li l-finanzjament tagħha għandu jiġi żgurat b'mod permanenti abbażi ta' kriterji li għad iridu jiġu stabbiliti. Fil-każ ta' skoss ekonomiku, dan jista' jtaffi l-impatt tal-effetti negattivi tal-kriżi. Barra minn hekk, jeħtieġ li jissaħħu l-istabbilizzaturi awtomatiċi nazzjonali bħas-sistemi tal-assigurazzjoni tal-qgħad nazzjonali. Il-KESE jemmen li għandha tkompli tiġi segwita l-idea li jiġu stabbiliti prinċipji adegwati għall-assigurazzjoni nazzjonali kontra l-qgħad. Dan jista' jwassal għal titjib reali fil-kundizzjonijiet tal-għajxien u tax-xogħol u jsaħħaħ ukoll l-istabbilizzaturi awtomatiċi nazzjonali.

4.6.3. Hemm ukoll pjani għal tibdil fit-Trattat dwar il-MES, li għaliha l-Kummissjoni qed tistieden ukoll lill-Kapijiet ta' Stat u ta' Gvern. Minbarra l-garanzija ta' kontinġenza komuni għall-SRF, dan għandu jinkludi wkoll aġġustamenti fil-qasam tal-għajnuna finanzjarja prekawzjonarja u għandu jiġi żgurat livell xieraq ta' kondizzjonalitajiet. Huma previsti wkoll modalitajiet ġodda ta' kooperazzjoni bejn l-MES u l-Kummissjoni ([21]). Il-KESE jwissi kontra l-limitazzjoni tal-impenn *ex ante* fir-rigward tal-għajnuna finanzjarja prekawzjonarja, li jdgħajjef in-natura ta' stabbilizzazzjoni ta' dan l-istrument.

4.7. Barra minn hekk, il-politika tat-tassazzjoni m'għandhiex tiġi injorata fl-ikkomplementar tal-UEM. Fl-UE kollha, it-telf dovut għall-evażjoni tat-taxxa jista' jammonta għal EUR 825 biljun fis-sena ([22]). Pereżempju, l-erożjoni tal-bażi u t-trasferiment tal-profitt (BEPS) fl-UE minn kumpaniji multinazzjonali huwa stmat li jammonta għal EUR 50-70 biljun jew 0,3 % tal-PDG tal-UE qabel ma ġew adottati l-miżuri komprensivi kontra l-evitar tat-taxxa ([23]). Madankollu, l-evażjoni tat-taxxa għadha problema importanti u għandha tiġi indirizzata. Sadanittant, il-piż tat-taxxa u l-kontribuzzjonijiet tas-sigurtà soċjali fuq ix-xogħol fl-Ewropa huwa l-ogħla fil-livell internazzjonali. Il-ġlieda kontra l-ippjanar aggressiv tat-taxxa u l-evażjoni tat-taxxa, u l-eliminazzjoni ta' arranġamenti speċjali li jsiru mill-gvernijiet u l-awtoritajiet tat-taxxa ([24]), li jistgħu jitqiesu bħala fattur tar-rifuġji fiskali, jistgħu jiskoraġġixxu t-telf mit-taxxa u jipprovdu bażi usa' għall-investiment pubbliku biex tiġi żviluppata l-infrastruttura soċjali u jittaffa t-tibdil fil-klima, kif ukoll biex tinkiseb stabbiltà sostenibbli tal-ekonomija reali u tas-settur finanzjarju.

4.7.1. Il-KESE jinnota b'interess kbir il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni dwar l-applikazzjoni tal-klawsola "passerelle" skont l-Artikolu 48(7) tat-TUE fil-politika tat-tassazzjoni u f'oqsma ta' politika oħra. Din tippermetti li ssir riforma lejn votazzjoni b'maġġoranza kwalifikata. Barra minn hekk, għandhom jiġu segwiti b'mod konsistenti l-inizjattivi li jindirizzaw il-frodi fiskali u jevitaw kompetizzjoni inġusta fil-qasam tat-taxxa korporattiva. Il-KESE jagħmel referenza għall-Opinjoni tiegħu dwar il-perikli u l-ostakli għas-suq uniku ([25]). Il-KESE jilqa' l-proposta li fi ħdan il-QFP, ċerti taxxi għandhom jgħaddu direttament fil-baġit tal-UE sabiex jiżdiedu r-riżorsi proprji.

5. **Il-pilastru soċjali – bażi għall-progress soċjali u tas-soċjetà**

5.1. Tfassil sostenibbli tal-pilastri monetarji, fiskali u ekonomiċi jsaħħaħ ukoll il-bażi soċjali tal-UEM. Fir-rapporti preċedenti, ġew indirizzati wkoll diversi elementi għat-tisħiħ tal-pilastru soċjali. Pereżempju, l-integrazzjoni ta' "Tabelli ta' Valutazzjoni Soċjali" fis-Semestru Ewropew tkun tfisser li l-kriterji bħall-konverġenza 'l fuq fir-rigward tad-dħul jew tal-pagi minimi u t-tnaqqis fil-qgħad (fost iż-żgħażagħ) jistgħu jissaħħu iżjed.

([17]) COM(2017) 823 final.
([18]) COM(2018) 321 final.
([19]) Dikjarazzjoni tas-Summit taż-Żona tal-Euro, 14.12.2018.
([20]) https://ec.europa.eu/info/publications/deepening-emu-taking-stock-four-years-after-five-presidents-report_en
([21]) Dokument dwar il-Kondizzjonijiet (Term Sheet) tal-Mekkaniżmu Ewropew ta' Stabbiltà, 4.12.2018 (bl-Ingliż biss).
([22]) Rapport għall-Grupp tas-Soċjalisti u d-Demokratiċi fil-Parlament Ewropew minn Richard Murphy http://www.taxresearch.org.uk/Documents/EUTaxGapJan19.pdf
([23]) Opinjoni tal-KESE ECO/491 – Tassazzjoni – votazzjoni b'maġġoranza kwalifikata, għadha mhux ippubblikata.
([24]) Id-deċiżjoni tal-Kummissjoni SA.38375 (Lxb/Fiat Finance), SA.38374 (NL/Starbucks), SA 38373 (IRL/Apple), SA 38944 (Lxb/Amazon).
([25]) ĠU C 125, 21.4.2017, p. 8 (Punt 3.6 dwar il-Politika tat-Tassazzjoni).

5.2. Il-KESE jemmen li t-titjib u l-implimentazzjoni ta' standards soċjali minimi vinkolanti fl-Istati Membri abbażi ta' qafas Ewropew komuni b'livell għoli ta' protezzjoni, jistgħu jagħtu kontribut importanti għall-konverġenza soċjali 'l fuq. Il-KESE jinnota li din il-konverġenza soċjali 'l fuq fir-rigward tal-kundizzjonijiet tal-għajxien u tax-xogħol imtejba għandha tkun ibbażata fuq it-tkabbir sostenibbli, l-impjiegi ta' kwalità u l-ambjent kummerċjali kompetittiv u tista' tittejjeb billi jinstab bilanċ ġust bejn bażi ekonomika soda u dimensjoni soċjali b'saħħitha.

5.3. Jeħtieġ li jinstab bilanċ bejn il-kwistjonijiet soċjali u dawk finanzjarji. Pereżempju, id-dibattitu dwar Ministru Ewropew għall-Affarijiet Ekonomiċi u Finanzjarji għandu jkun ikkomplementat b'dibattitu dwar kummissarju responsabbli għall-affarijiet soċjali u tax-xogħol b'riżorsi komprensivi, li fost l-oħrajn ikun responsabbli għall-monitoraġġ tal-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali.

6. **Il-pilastru politiku – Il-bażi għad-demokrazija, is-solidarjetà u l-unità**

6.1. L-inugwaljanza ekonomika dejjem tikber, it-telf ta' prosperità u aspettattivi futuri negattivi jistgħu jaqdu rwol importanti fil-futur, bħal fir-rigward tal-mod li bih is-soċjetà ċivili tipperċepixxi l-UE. Għalhekk, it-tisħiħ tat-tliet pilastri l-oħra skont il-proposti deskritti hawn fuq, huwa fil-fehma tal-KESE prerekwiżit importanti u meħtieġ anke għall-istabbilizzazzjoni tal-pilastru politiku. Dan huwa essenzjali biex tissaħħaħ il-fiduċja taċ-ċittadini fl-UE.

6.2. Sfortunatament, il-Parlament Ewropew u l-imsieħba soċjali mhumiex involuti biżżejjed fil-qafas tas-Semestru Ewropew, fil-każ ta' proċeduri ta' żbilanċ eċċessiv jew fil-qafas tal-miżuri tal-MES. Dan juri wkoll li huwa katalist għall-forzi ċentrifugali, minħabba li l-valutazzjoni dwar jekk, pereżempju, pajjiż jiksirx il-kriterji tad-defiċit jew liema riformi strutturali għandhom jiġu implimentati għandha konsegwenzi fuq id-distribuzzjoni kif ukoll konsegwenzi soċjopolitiċi. Il-KESE jħeġġeġ l-involviment sħiħ tal-Parlament Ewropew, iżda wkoll tal-parlamenti nazzjonali, tal-imsieħba soċjali u ta' organizzazzjonijiet oħra tas-soċjetà ċivili fid-deċiżjonijiet ewlenin tal-politika ekonomika u soċjali. Dan huwa l-uniku mod biex jiġi żgurat li, minbarra l-interessi nazzjonali, il-perspettivi differenti tal-partiti politiċi u tas-soċjetà ċivili jkunu riflessi kif xieraq.

6.3. Bħalissa, 19 biss mit-28 Stat Membru tal-UE huma membri taż-żona tal-euro. Sabiex tiġi kkompletata l-unjoni monetarja, madankollu, dawk il-pajjiżi li għadhom mhumiex parti miż-żona tal-euro jeħtieġ li jingħaqdu magħha, u għandhom jagħmlu dan mill-aktar fis possibbli, u f'dan ir-rigward l-Istati Membri stess għandhom jieħdu azzjoni deċiżiva. Il-maġġoranza taċ-ċittadini tal-Istati Membri tal-UE li ma jagħmlux parti miż-żona tal-euro jemmnu wkoll li l-munita unika għandha effetti ekonomiċi pożittivi ([26]).

6.4. Il-KESE jfakkar fir-rwol importanti li għandhom l-azzjoni konġunta u l-imġiba magħquda tal-Istati Membri tal-UE, anke fil-kuntest ġeopolitiku. Is-solidarjetà, il-kapaċità li jintlaħaq kompromess u l-isforzi komuni huma l-bażi għall-prosperità u l-paċi fi ħdan l-UE, kif ukoll l-importanza u l-kompetittività internazzjonali tagħha. Dan japplika b'mod partikolari fir-rigward tat-tfassil tal-politika soċjali u ekonomika. Għalhekk, il-KESE jistieden lill-Kunsill u lill-Kummissjoni biex iressqu pjan direzzjonali ambizzjuż għall-approfondiment tal-Unjoni Ekonomika u Monetarja. Dan se joħloq is-sigurtà u l-fiduċja u jifforma l-bażi għal ġejjieni ekonomiku u soċjali pożittiv tal-UE.

Brussell, is-17 ta' Lulju 2019.

Il-President
tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew
Luca JAHIER

([26]) https://agenceurope.eu/en/bulletin/article/12271/23